

Sygn. akt I CSK 539/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa A. S.- J.

przeciwko A. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od A. S.- J. na rzecz A. S. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powódka A. S.-J. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w W., oddalającego apelację skarżącej w sprawie o zapłatę przeciwko A. S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała jej oczywistą zasadność. Argumentacja mająca wykazać występowanie wspomnianej przyczyny kasacyjnej wiązana była w pierwszym rzędzie z zarzutami dotyczącymi naruszenia art. 253 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. Powódka nawiązała także do materialnoprawnej podstawy swojego żądania, stwierdzając, że udzieliła pozwanemu pożyczki, a ewentualnie, że został on jej kosztem bezpodstawnie

wzbogacony, gdyż powódka spłaciła dług pozwanego względem podmiotu trzeciego.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku powódki nie odpowiada powyższym wymaganiom. Skarżąca nie przedstawiła argumentacji wymaganej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi. Ponadto racje mające przemawiać za tezą o wystąpieniu ww. przyczyny kasacyjnej zostały ujęte w taki sposób, że ocena wniosku nie byłaby możliwa bez jednoczesnej analizy podstaw skargi, co na obecnym etapie postępowania jest niedopuszczalne (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17). Merytoryczne badanie zasadności zarzutów zgłoszonych w skardze kasacyjnej wchodzi bowiem w rachubę jedynie po przyjęciu skargi do rozpoznania, które to przyjęcie – w przypadku przyczyny kasacyjnej wskazanej przez skarżącą – stawałoby się możliwe, po pierwsze, w razie wykazania zasadności skargi kasacyjnej (a nie zarzutów kasacyjnych), a po drugie, wykazania zasadności oczywistej, czyli widocznej *prima facie*, bez

potrzeby poddawania wnikliwemu rozważeniu uchybień formułowanych pod adresem kwestionowanego orzeczenia.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania składa się z obszernego streszczenia toku postępowania i stanowisk stron, przy czym część podniesionych przez skarżącą twierdzeń nie stała się osnową ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, toteż nie mogła być uznana za podstawę przeprowadzenia oceny, czy skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Wywody dotyczące rzekomych naruszeń prawa procesowego *a limine* nie mogą natomiast świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż z przywołanych przez skarżącą unormowań wynika, że zarzuty te odnoszą się wyłącznie do przepisów regulujących postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Sąd Najwyższy kontroluje jednak wyłącznie orzeczenie sądu drugiej instancji, więc wyłącznie do tego orzeczenia mogą odnosić się sformułowane zarzuty kasacyjne. Skarga kasacyjna jest środkiem dalece sformalizowanym, toteż prawidłowe sformułowanie zarzutów ma kluczowe znaczenie; twierdzenia o określonych błędach proceduralnych, aby mogły świadczyć o zasadności, a tym bardziej – o oczywistej skargi kasacyjnej, powinny w treści zarzutów odzwierciedlać stanowisko skarżącej o uchybieniach popełnionych przez Sąd Apelacyjny. Tymczasem ani art. 245 k.p.c., ani art. 253 k.p.c. nie znajdują bezpośredniego, samodzielnego zastosowania w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

W związku z powyższym tylko na marginesie wypada dodać, że istotna część wyводу skarżącej stanowi, jedynie częściowo ukrytą, polemikę z oceną dowodów i ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji. Tymczasem argumentacja tego rodzaju jest na obecnym etapie postępowania niedopuszczalna, co wprost wynika z art. 398³ § 3 k.p.c.; w konsekwencji podniesione racje nie mogą świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z kolei wywody dotyczące prawa materialnego nie odnoszą się do konkretnych przepisów prawa i już z tego względu nie mogą świadczyć o oczywistej zasadności skargi. Nadto opierają się one na stanowisku sprzecznym z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, który podzielił w całości ustalenia Sądu Okręgowego, m.in. co do tego, że pozwany samodzielnie dokonał (gotówkowej)

wpłaty na poczet udziałów w spółce. Skoro więc ustalone zostało, że ciążąca na pozwanym należność została już wcześniej uregulowana przez samego A. S., to podstawą oceny wystąpienia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie mogło być odmienne twierdzenie skarżącej, że, przelewając na rachunek spółki sporną kwotę, skarżąca spłaciła dług pozwanego i z tej przyczyny przysługuje jej roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Bez wpływu na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozostaje także wywód skarżącej w przedmiocie tego, że termin płatności i oprocentowanie nie stanowią elementów przedmiotowo istotnych umowy pożyczki. Stanowisko skarżącej jest w tym punkcie trafne, lecz Sąd Apelacyjny w istocie nie wyraził przeciwnego zapatrywania, a do kwestii tej nawiązał wyłącznie w ramach oceny wiarygodności zeznań jednego ze świadków. Z kolei trafny pogląd o zakresie zastosowania art. 229 k.p.c., dotyczącego przyznania faktów przez stronę postępowania (a nie świadka zeznającego w sprawie), nie znalazł żadnego odzwierciedlenia w podstawach kasacyjnych.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[as]